

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพได้นั้น ไม่ใช่แต่เพียงการพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจเพียงส่วนเดียว แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป เพื่อให้ประชากรอันเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของประเทศ มีความเท่าเทียม ไม่มีความเหลื่อมล้ำกันทางสังคม ประชากรของประเทศมีศักยภาพพร้อมในทุกด้าน และมีพลังที่จะช่วยกันขับเคลื่อนประเทศให้ดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างแท้จริง นั่นก็คือ ต้องมีการเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน มีการปฏิบัติต่อกันโดยเท่าเทียม ไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างใด ๆ หรือมีการลิดรอนสิทธิของประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และรัฐนั้นจะต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาประชากรแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ และเศรษฐกิจ โดยเท่าเทียมและทั่วถึงกัน แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสังคมไทยทุกวันนี้เห็นได้ชัดว่ายังมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่มากในทุก ๆ ด้าน และยังคงมีการปฏิบัติต่อประชากรบางกลุ่มโดยปราศจากการคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะกลุ่มประชากรด้อยโอกาสอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถูกเรียกว่า “คนพิการ”

คนพิการ เป็นกลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสที่มักถูกละเลย มองข้ามและได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมอยู่เสมอ เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้ถูกมองว่าเป็นเพียงกลุ่มบุคคลที่ด้อยคุณค่า ไม่สามารถทำประโยชน์ให้กับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ และเป็นประชากรเพียงส่วนน้อยในสังคมเท่านั้น จึงไม่คุ้มค่ากับการลงทุนเพื่อพัฒนาประชากรในกลุ่มนี้เท่าใดนัก

แต่จากการสำรวจเกี่ยวกับบอนามัยและสวัสดิการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จำนวนคนพิการเพิ่มจำนวนมากขึ้นในทุกปี คือจากประมาณ 2 แสนกว่าคน (ร้อยละ 0.5 ของประชากร) ในปี พ.ศ. 2517 มาเป็นประมาณ 1.1 ล้านคน (ร้อยละ 1.7 ของประชากร) ในปี พ.ศ. 2545 ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของคนพิการ จำแนกตามปีสำรวจ

(จำนวน : พัน)

ปีสำรวจ	ประชากร	คนพิการ	อัตราร้อยละต่อประชากร
2517	39,796.9	209.0	0.5
2519	42,066.9	245.0	0.6
2520	44,211.5	296.2	0.7
2521	45,344.2	324.6	0.7
2524	47,621.4	367.5	0.8
2529	51,960.0	385.6	0.7
2534	57,046.5	1,057.0	1.8
2539	59,902.8	1,024.1	1.7
2544	62,871.0	1,100.8	1.8
2545	63,303.0	1,098.0	1.7

- ที่มา : 1. การสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2517-2544 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
2. การสำรวจความพิการและภาวะทุพพลภาพ พ.ศ. 2545 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะสังเกตได้ว่าอัตราร้อยละของคนพิการในช่วงปี พ.ศ. 2517-2529 ค่อนข้างคงที่ อยู่ระหว่างร้อยละ 0.5-0.8 และได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 1.7-1.8 ในช่วงปี พ.ศ. 2534-2545 เนื่องจากได้มีการปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ในการสำรวจจากด้านสังคม เศรษฐกิจมาเป็นด้านการแพทย์ และมีการปรับเปลี่ยนลักษณะของคำถามจากการให้บันทึก ลักษณะของความพิการเองมาเป็นมีคำตอบให้เลือกซึ่งครอบคลุมและชัดเจนมากกว่า จากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวได้มีผลต่อจำนวนคนพิการทำให้อัตราร้อยละของคนพิการในช่วงปี พ.ศ. 2534-2545 เพิ่มสูงขึ้น¹

และจากการสำรวจจำนวนและร้อยละของคนพิการจำแนกตามลักษณะความพิการ 5 ประเภทของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าความพิการทางกายและการเคลื่อนไหวเป็นประเภทความพิการที่มาเป็นอันดับหนึ่งทั้ง 3 ปีที่สำรวจ คือใน พ.ศ. 2534 มีจำนวน 470,900 คน (ร้อยละ 44.7) พ.ศ. 2539 มีจำนวน 463,200 คน (ร้อยละ 45.2) และ พ.ศ. 2544 มีจำนวน 513,000 คน (ร้อยละ 46.6) รองลงมาคือความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย และความพิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ที่มีจำนวนค่อนข้างใกล้เคียงกัน ดังปรากฏในตารางที่ 2

¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สรุปลสถานการณ์ทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย พ.ศ. 2547 รวบรวมจากบทความที่สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำและเผยแพร่ใน พ.ศ. 2547. (กรุงเทพฯ : 2548), หน้า 5-6

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของคนพิการ จำแนกตามลักษณะความพิการ 5 ประเภท พ.ศ. 2534 2539 และ 2544

(จำนวน : พัน)

ลักษณะความพิการ	พ.ศ. 2534	พ.ศ. 2539	พ.ศ. 2544
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พิการทางการมองเห็น	148.5 (14.0)	118.3 (11.6)	123.2 (11.2)
พิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย	217.2 (20.5)	223.0 (21.7)	240.9 (21.9)
พิการทางกายและการเคลื่อนไหว	470.9 (44.7)	463.2 (45.2)	513.0 (46.6)
พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม	50.7 (4.8)	62.4 (6.1)	81.3 (7.4)
พิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้	214.6 (20.3)	231.1 (22.5)	222.0 (20.2)

หมายเหตุ: ลักษณะความพิการตอบได้มากกว่า 1 ลักษณะ

ที่มา: โครงการสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการคนพิการ พ.ศ. 2534, 2539 และ 2544 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากทั้ง 2 ตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า จำนวนคนพิการในประเทศไทยมีอยู่ไม่น้อย และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงควรต้องมีมาตรการรองรับ รวมทั้งมีแนวทางแก้ไข พัฒนาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยจะต้องไม่ลืมคำนึงถึงความเหมาะสม ความจำเป็น ความต้องการของคนพิการ รวมถึงความครอบคลุมกับทุกประเภทของความพิการด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้รัฐไม่ต้องคอยอุ้มชูคนพิการอยู่ตลอดเวลา แต่คนพิการจะสามารถเลือกแนวทางดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์คนหนึ่งเช่นเดียวกัน แต่ความจริงหนึ่งที่ต้องยอมรับคือ สังคมยังคงไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคนพิการอย่างแท้จริง แม้ว่าจะมีความพยายามผลักดันจนเกิดกฎหมายสำคัญที่สุดฉบับหนึ่งของคนพิการ ที่ให้สิทธิและความคุ้มครองคนพิการไทยมานานกว่า 15 ปีแล้วก็ตาม กฎหมายฉบับนั้นก็คือ “พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534”

กฎหมายฉบับดังกล่าวถือได้ว่าเป็นแม่แบบสำคัญที่ทำให้มีการบรรจุคำว่า “คนพิการ” ไว้ในกฎหมายที่ให้สิทธิและความคุ้มครองแก่พลเมืองของประเทศในฉบับอื่น ๆ ที่ออกตามมา แต่จะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัตินั้นยังขาดความชัดเจนและยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงกัน ยังมีคนพิการอีกจำนวนมากที่เข้าไม่ถึงบริการและความช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยดูได้จากจำนวนคนพิการที่สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจไว้ (ตารางที่ 1) กับจำนวนคนพิการที่มาจดทะเบียนระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2550 ของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ตารางที่ 3) พบว่ามีคนพิการมาจดทะเบียนคนพิการ เพียง 721,489 คน นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่ายังมีคนพิการอีก

จำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการ อีกทั้งยังไม่สามารถทำให้คุณภาพชีวิตหรือแม้แต่โอกาสและการยอมรับในศักยภาพของคนพิการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากนัก ก็สืบเนื่องมาจาก การที่รัฐบาลยังคงไม่เล็งเห็นในคุณค่าและความเป็นพลเมืองของประเทศของคนพิการ ซึ่งมีสิทธิอันชอบธรรมที่ต้องได้รับโอกาสอันเท่าเทียมเช่นพลเมืองทั่วไป

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของคนพิการที่มาจดทะเบียนคนพิการ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2550

ภาค	จำนวนคนพิการที่มาจดทะเบียนคนพิการ (คน)	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	34,999	4.85
ภาคกลางและภาคตะวันออก	162,826	22.57
ภาคเหนือ	165,176	22.89
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	274,793	38.09
ภาคใต้	83,695	11.60
รวมทั้งสิ้น	721,489	

ที่มา : สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2550

สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่จะบ่งบอกถึงควมมีคุณค่า มีเกียรติและศักดิ์ศรีของมนุษย์ได้อย่างชัดเจนที่สุดก็คือ การมีงานทำ มีรายได้จากอาชีพที่สุจริต สามารถที่จะเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้อย่างเป็นสุขตามอัตภาพ ซึ่งเราคงปฏิเสธไม่ได้ว่านี่คือพื้นฐานชีวิตที่ทุกคนต่างปรารถนา คนพิการก็เช่นเดียวกัน หากจะแตกต่างกันก็ตรงที่คนพิการต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนปกติว่าจะถึงจุดหมายนั้น เนื่องจากคนพิการมีความพร้อมของศักยภาพทางกายและจิตใจไม่ครบสมบูรณ์เหมือนเช่นคนปกติทั่วไปนั่นเอง จึงทำให้คนพิการนอกจากต้องต่อสู้กับความไม่พร้อมสมบูรณ์ในตนเองแล้วยังต้องต่อสู้กับความไม่เท่าเทียมและอุปสรรคต่างๆ ทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นจากคนที่มีความพร้อมสมบูรณ์กว่าอีกด้วย

จากการสำรวจการมีงานทำของคนพิการ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า คนพิการที่มีงานทำนั้นยังคงมีสัดส่วนที่น้อยอยู่มากเมื่อเทียบกับคนปกติ พบว่า อัตราการมีงานทำในกรุงเทพมหานครนั้น คนปกติมีงานทำร้อยละ 68.8 และคนพิการมีงานทำร้อยละ 22.2 ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) คนปกติมีงานทำร้อยละ 71.6 คนพิการมีงานทำร้อยละ 22.7 ภาคเหนือ คนปกติมีงานทำร้อยละ 74.1 คนพิการมีงานทำร้อยละ 34.9 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนปกติมีงานทำร้อยละ 78.1 คนพิการมีงานทำร้อยละ 37.9 และ ภาคใต้ คนปกติมีงานทำร้อยละ 72.9 คนพิการมีงานทำร้อยละ 29.3 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ร้อยละของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่มีงานทำ จำแนกตามภาค

ภาค	ร้อยละของคนปกติที่มีงานทำ	ร้อยละของคนพิการที่มีงานทำ
กรุงเทพมหานคร	68.8	22.2
ภาคกลาง	71.6	22.7
ภาคเหนือ	74.1	34.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	78.1	37.9
ภาคใต้	72.9	29.3

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2544

และจากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่ายังมีคนพิการอีกจำนวนมากที่ไม่มีงาน ไม่มีรายได้ที่จะเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการฟื้นฟูสมรรถภาพและส่งเสริมอาชีพให้คนพิการอย่างจริงจัง เพื่อให้คนพิการมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และนำความรู้ความสามารถมาใช้เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ โดยไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากการสงเคราะห์จากรัฐ องค์กรสาธารณกุศล หรือผู้ใจบุญอยู่เรื่อยไป ดังวลีหนึ่งที่นิยมนำมากล่าวอ้างกันในงานด้านการพัฒนาชุมชนและงานด้านคนพิการบ่อย ๆ ดังที่คุณต่อพงษ์ ได้กล่าวไว้ใน การเสวนาทางวิชาการว่า “...ไม่ใช่การเอาปลาไปให้เขา แต่สอนเขาจับปลา...”² ซึ่งวลีนี้สามารถนำมาใช้กับงานด้านการพัฒนาศักยภาพคนพิการได้อย่างดียิ่งเช่นเดียวกัน นั่นก็คือ การที่เราจะให้คนพิการสามารถเลี้ยงดูตนเองได้อย่างยั่งยืนไม่ใช่การที่เราเอาเงิน เอาของไปสงเคราะห์คนพิการเพียงครั้งคราวเท่านั้น เพราะเมื่อใช้แล้วย่อมหมดไป แต่เราควรจะให้ทักษะ ความรู้ ความสามารถทางอาชีพและให้โอกาสกับคนพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถนำสิ่งดังกล่าวไปปรับใช้เพื่อเลี้ยงดูตนเอง ครอบครัวต่อไปพร้อมกันนั้นก็ต้องขจัดความเหลื่อมล้ำ ไม่เท่าเทียมกันให้หมดไปและคืนสิทธิต่างๆ ให้กับคนพิการ เพื่อเปิดโอกาสให้คนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพตนเองได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องถูกมองว่าเป็นภาระของสังคม การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้นจึงถือว่าเป็นการช่วยเหลือที่ยั่งยืนที่สุดสำหรับคนพิการนั่นเอง ซึ่งถ้าจะกล่าวว่าคนพิการคือภาระของสังคมคงไม่ถูกต้องนัก หากจะกล่าวให้ถูกก็คือคนพิการไม่ใช่เกิดมาเป็นภาระของสังคม แต่สังคมต่างหากที่บีบให้คนพิการต้องถูกมองว่าเป็นภาระของสังคมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง

ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่รัฐบาลหรือผู้ที่มีหน้าที่บริหารประเทศ รวมถึงบุคคลทั่วไปจะต้องปรับเปลี่ยนความเชื่อที่ว่าความเป็นคนพิการนั้นเป็น “กรรมเก่า” รวมถึงปรับเปลี่ยนทัศนคติเดิม ๆ จากที่เคยมองว่าคนพิการไร้ค่า ไร้สมรรถภาพ เป็นได้แค่เพียงผู้ที่จะต้อง

² ต่อพงษ์ กุลกรรชิต. การเสวนาทางวิชาการตีพิมพ์ เอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2549.

รอรับการสงเคราะห์เท่านั้น มาเป็นการยอมรับ การให้สิทธิและโอกาสอันเท่าเทียมแก่คนพิการ เช่นเดียวกับที่ให้กับพลเมืองทั่วไปของประเทศ พร้อมกันนั้นต้องขจัดอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางการพัฒนาศักยภาพของคนพิการออกจากสังคมด้วย เพื่อให้คนพิการสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางที่ว่านี้ได้แก่ ทัศนคติและทัศนคติด้านลบที่มีต่อคนพิการ กฎหมาย การปฏิบัติที่ลิดรอนสิทธิหรือมีความไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพในตนเองของคนพิการ รวมทั้งต้องให้โอกาสกับคนพิการได้พัฒนาศักยภาพตนเองอย่างเต็มที่ในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นทางการแพทย์ การศึกษา สังคม โดยเฉพาะด้านอาชีพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป

การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้านอาชีพนั้น ถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการให้การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทั้งหมดไว้ด้วยกัน กล่าวคือ นอกจากจะเป็นกระบวนการที่ทำให้คนพิการมีความรู้ ความสามารถ เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว ยังสามารถแสดงให้เห็นได้ว่า กระบวนการฟื้นฟูทั้งหมดที่ผ่านมา ทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา และสังคมนั้น ส่งผลต่อคนพิการอย่างไรในการกลับมาดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกับคนทั่วไป เพราะการทำงานสามารถแสดงให้เห็นผลรวมของการฟื้นฟู และการปรับตัวของคนพิการได้อย่างชัดเจนที่สุด ทั้งในเรื่องของสุขภาพ ศักยภาพทางด้านร่างกาย ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ภาวะจิตใจ การควบคุมอารมณ์ การแสดงออก การปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง การปรับตัวในการทำงาน เป็นต้น

และที่ผ่านมารัฐ องค์กรของรัฐและเอกชนต่าง ๆ ล้วนมีความพยายามที่จะให้การช่วยเหลือ ดูแล ฟื้นฟู และพัฒนางานด้านคนพิการมาอย่างต่อเนื่อง และองค์กรทางสังคมหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพแก่คนพิการก็คือ "ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง" ซึ่งนับเป็นศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการแห่งแรกของประเทศไทย โดยปัจจุบันเป็นหน่วยงานที่อยู่ในสำนักบริการสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์แห่งนี้ได้ดำเนินงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการมาเป็นเวลาเกือบ 40 ปีแล้ว (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511) และศูนย์แห่งนี้ยังเป็นศูนย์ต้นแบบให้เกิดศูนย์ที่ดำเนินงานเพื่อให้การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพแก่คนพิการของรัฐขึ้นตามมาอีก 8 แห่งทั่วประเทศ คือ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่าพันธ์ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการจังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการจังหวัดหนองคาย สถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศูนย์บริการสวัสดิการสังคมเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า “ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง” แห่งนี้ มีขอบเขตการดำเนินงานอย่างไรในการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพแก่คนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 มีรูปแบบและกระบวนการดำเนินงานอย่างไร และกระบวนการเหล่านั้นส่งผลอย่างไรต่อคนพิการในด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.2 คำถามการวิจัย

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงได้ตอบสนองความต้องการของคนพิการด้านเศรษฐกิจและสังคมหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาบทบาทของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงในการตอบสนองนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการ
2. วิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อการตอบสนองด้านอาชีพคนพิการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 กรณีศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง
3. ศึกษาถึงความคิดเห็นของคนพิการเกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการและการให้บริการ
4. ประเมินผลที่คนพิการได้รับทางด้านเศรษฐกิจและสังคมภายหลังจากผ่านกระบวนการฟื้นฟูจากศูนย์ ฯ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเชิงพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกศึกษาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากเป็นศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการแห่งแรกของประเทศ ที่ตั้งขึ้นตั้งแต่ปีพ.ศ. 2511 ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 2 โดยองค์กรนี้จัดเป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูด้านอาชีพควบคู่กับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย การศึกษาและสังคมให้แก่คนพิการ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูและพึ่งพาตนเองได้โดยไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม

ขอบเขตเชิงเนื้อหา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาเน้นเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพอาชีพ เพราะอาชีพนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ได้รับการยอมรับและไม่ถูกมองว่าเป็นภาระให้กับสังคม และการมีอาชีพที่มั่นคงของคนพิการยังสามารถชีวิตกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ผ่านมาทั้งหมดของคนพิการได้อีกด้วย

ขอบเขตเชิงเวลา

ผู้ศึกษาจะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2530 จนถึงเดือนจนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คนพิการ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือทางจิตใจ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 4 ตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534)

ผู้เข้ารับการศึกษา หมายถึง คนพิการที่เข้ารับการศึกษาจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง โดยคนพิการภายในศูนย์ ฯ แห่งนี้จะเป็นคนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือคนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ในวิชาชีพศิลปะประดิษฐ์ หรือแผนกเตรียมความพร้อมเดิม ซึ่งเป็นวิชาชีพที่เปิดขึ้นใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับคนพิการที่ไม่สามารถเข้าฝึกในวิชาชีพอื่น ๆ ได้ ส่วนใหญ่จะเป็นคนพิการทางสติปัญญาหรือ

การเรียนรู้ และคนพิการที่มีความพิการซ้ำซ้อน ซึ่งในวิชานี้ไม่ได้มุ่งหวังว่าจะต้องออกไปประกอบอาชีพต่อได้ แต่เพื่อเปิดโอกาสให้คนพิการกลุ่มนี้มีโอกาสได้มีทักษะในการประกอบอาชีพ

การฟื้นฟูสมรรถภาพ หมายถึง การเสริมสร้างสมรรถภาพหรือการเสริมสร้างความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้นโดยอาศัยวิธีการทางการแพทย์ ทางการศึกษา ทางสังคม และการฝึกอาชีพ เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงาน หรือดำรงชีวิตในสังคมทัดเทียมคนปกติ (มาตรา 4 ตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534)

องค์กรทางสังคม หมายถึง ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง ศูนย์แห่งนี้จัดเป็นองค์กรทางสังคมองค์กรหนึ่งที่ตั้งขึ้นมาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่จำเป็นให้กับคนพิการ โดยเน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านอาชีพเป็นหลักเพื่อให้คนพิการมีทักษะความรู้ ความสามารถทางด้านอาชีพไว้ใช้เลี้ยงตนเองและครอบครัวต่อไป

การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ หมายถึง ภายหลังจากที่คนพิการผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงไปแล้ว สามารถทำงานประกอบอาชีพ และมีรายได้เลี้ยงดูตนเองโดยไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม

การพึ่งตนเองทางสังคม หมายถึง ภายหลังจากที่คนพิการผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงไปแล้ว สามารถกลับออกไปใช้ชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองความต้องการของคนพิการอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในสภาพการณ์ปัจจุบัน

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์กรทางสังคมและการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ
คนพิการ: กรณีศึกษาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”
นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาบทบาทของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงในการตอบสนอง
นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการ
2. วิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อการตอบสนอง
ด้านอาชีพคนพิการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 กรณีศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ
คนพิการพระประแดง
3. ศึกษาถึงความคิดเห็นของคนพิการเกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการ
และการให้บริการ
4. ประเมินผลที่คนพิการได้รับทางด้านเศรษฐกิจและสังคมภายหลังจากผ่าน
กระบวนการฟื้นฟูจากศูนย์ฯ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)
เป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งจะมีรายละเอียดขั้นตอนของวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

1.7.1 พื้นที่ในการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้จะเลือกศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง ตำบล
ทรงคะนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เหตุผลที่เลือกศูนย์ ฯ แห่งนี้เป็นพื้นที่ใน
การศึกษาเนื่องจากเป็นศูนย์ ฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีคนพิการ
อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการแห่งแรกของประเทศที่มีการดำเนินงาน
มากกว่า 39 ปีแล้ว (ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2511) โดยเป็นองค์กรของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูและ
พัฒนาศักยภาพด้านอาชีพให้แก่คนพิการ เพื่อให้คนพิการมีทักษะความรู้ทางด้านอาชีพ และ
สามารถนำทักษะและความรู้ที่ได้รับไปใช้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคน
พิการแห่งนี้มีการให้บริการฟื้นฟูวิชาชีพให้แก่คนพิการทั้งชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 14 –40 ปี
ใน 5 สาขาวิชาชีพ คือ วิชาชีพคอมพิวเตอร์ วิชาชีพช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิชาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า
และการใช้จักรอุตสาหกรรม วิชาชีพช่างเย็บหนัง และวิชาชีพศิลปะประดิษฐ์

1.7.2 กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้บริการ และกลุ่มผู้รับบริการ โดยผู้ศึกษาจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจะเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. **กลุ่มผู้ให้บริการ** คือ เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ พระประแดงที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับคนพิการและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพของคนพิการ อันได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง นักสังคมสงเคราะห์ ครูฝึกอาชีพในแต่ละวิชาชีพ นักกายภาพบำบัดและพยาบาล เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย รูปแบบ และกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของศูนย์ ฯ ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดด้านการให้บริการ รวมทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ศึกษาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth-Interview)

2. **กลุ่มผู้รับบริการ** คือ กลุ่มคนพิการ โดยจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ “คนพิการที่กำลังอยู่ระหว่างการฟื้นฟูอาชีพ” เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคนพิการที่มีต่อการให้บริการของศูนย์ ฯ โดยผู้ศึกษาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth-Interview) การสนทนากลุ่ม (Group Discussion) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

กลุ่มที่ 2 คือ “คนพิการที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูอาชีพจากศูนย์ ฯ ไปแล้ว” เพื่อให้ทราบถึงผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมภายหลังจากที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจากศูนย์ ฯ ไปแล้ว ว่าสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความปกติสุข มีอาชีพ และมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงดูและพึ่งตนเองได้หรือไม่ เพียงใด ซึ่งในกลุ่มนี้ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นกรณีศึกษา จำนวน 10 กรณี

1.7.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา วารสาร บทความ เว็บไซต์ ข้อมูลสถิติต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลเอกสารทางราชการที่มีความเกี่ยวข้องกับคนพิการและการปฏิบัติงานด้านคนพิการ

2. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Group Discussion) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth-Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้ศึกษาแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ศึกษาจะสัมภาษณ์แบบเจาะลึก **“กลุ่มผู้ให้บริการ”** คือเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับคนพิการและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ อันได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง นักสังคมสงเคราะห์ ครูฝึกในแต่ละวิชาชีพ นักกายภาพบำบัดและพยาบาล เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย รูปแบบและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของศูนย์ ฯ ปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดด้านการให้บริการ รวมทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ศึกษาจะสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจาก **“กลุ่มผู้เข้ารับบริการที่กำลังอยู่ระหว่างการฝึกอาชีพ”** โดยจะเลือกตามสัดส่วนจากทุกกลุ่มวิชาชีพ จำนวน 25 คน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายจะมีอายุประมาณ 14-40 ปี

จำนวนของผู้เข้ารับการฝึกที่ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ในแต่ละสาขาวิชาชีพจะมีจำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากขณะเก็บข้อมูลเป็นช่วงปลายภาคการศึกษาผู้เข้ารับการฝึกบางส่วนได้จบหลักสูตรและแยกย้ายกันไปทำงานหรือกลับภูมิลำเนาของตนไปแล้ว ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสัมภาษณ์เฉพาะผู้ที่กำลังอยู่ระหว่างการฝึกวิชาชีพภายในศูนย์ ฯ เท่านั้น และจะต้องเป็นผู้ที่ไม่มี ความผิดปกติทางสติปัญญาและการเรียนรู้จนกระทั่งไม่สามารถสื่อสารหรือตอบคำถามได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

— สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกจากวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า ฯ จำนวน 3 คน จากจำนวนผู้ฝึกทั้งหมด 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ในขณะที่เก็บข้อมูลมีผู้เข้ารับการฝึกที่อยู่ระหว่างการฝึกอาชีพภายในศูนย์ ฯ จำนวน 3 คน ส่วนผู้เข้ารับการฝึกรายอื่น ๆ ได้จบหลักสูตรและแยกย้ายกันออกไปทำงานหรือกลับภูมิลำเนาของตนไปแล้ว

— สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกจากวิชาชีพช่างเย็บหนัง จำนวน 3 คน จากจำนวนผู้ฝึกทั้งหมด 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.6 ในขณะที่เก็บข้อมูลมีผู้เข้ารับการฝึกที่อยู่ระหว่างการฝึกอาชีพภายในศูนย์ ฯ จำนวน 3 คน ส่วนผู้เข้ารับการฝึกรายอื่น ๆ ได้จบหลักสูตรและแยกย้ายกันออกไปทำงานหรือกลับภูมิลำเนาของตนไปแล้ว

— สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกจากวิชาชีพคอมพิวเตอร์ จำนวน 8 คน จากจำนวนผู้ฝึกทั้งหมด 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.6 ในขณะที่เก็บข้อมูลมีผู้เข้ารับการฝึกที่อยู่

ระหว่างการฝึกอาชีพภายในศูนย์ ฯ จำนวน 8 คน ส่วนผู้เข้ารับการฝึกรายอื่น ๆ ได้จบหลักสูตรและแยกย้ายกันออกไปทำงานหรือกลับภูมิลำเนาของตนไปแล้ว

— สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกจากวิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 8 คน จากจำนวนผู้ฝึกทั้งหมด 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.3 ในขณะที่เก็บข้อมูลมีผู้เข้ารับการฝึกที่อยู่ระหว่างการฝึกอาชีพภายในศูนย์ ฯ จำนวน 8 คน ส่วนผู้เข้ารับการฝึกรายอื่น ๆ ได้จบหลักสูตรและแยกย้ายกันออกไปทำงานหรือกลับภูมิลำเนาของตนไปแล้ว

— สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกจากวิชาชีพศิลปะประดิษฐ์ จำนวน 3 คน จากจำนวนผู้ฝึกทั้งหมด 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.4 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ฝึกที่มีความพิการซ้ำซ้อนและมีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ จึงไม่สามารถให้สัมภาษณ์ได้

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ศึกษาจะจัดสนทนากลุ่ม (Group Discussion) กับ “**กลุ่มผู้เข้ารับบริการที่อยู่ระหว่างการฝึกอาชีพ**” โดยผู้ที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจะต้องเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารได้ดี และกล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้ศึกษาจะจัดสนทนากลุ่มขึ้นจำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 เพื่อให้ทราบข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์ ฯ โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน ประกอบด้วย

วิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า ฯ	1	คน
วิชาชีพช่างเย็บหนัง	2	คน
วิชาชีพคอมพิวเตอร์	2	คน
วิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์	2	คน
วิชาชีพศิลปะประดิษฐ์	1	คน

ครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาได้จัดสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 โดยใช้ผู้เข้าร่วมการสนทนาในกลุ่มเดิม เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อศูนย์ ฯ

ขั้นตอนที่ 4 ผู้ศึกษาจะสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 10 กรณีศึกษา จาก “**คนพิการที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูอาชีพจากศูนย์ ฯ ไปแล้ว**” เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่ได้รับทางด้านเศรษฐกิจและสังคมภายหลังจากที่ผ่านการฟื้นฟู ฯ ไปแล้ว เช่น คนพิการจะสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีงาน มีรายได้ สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่ หรือพบปัญหาอุปสรรคอะไรภายหลังจากที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจากศูนย์ ฯ ไปแล้ว ผู้ที่ให้สัมภาษณ์จะประกอบด้วย คนพิการที่สำเร็จวิชาชีพทั้ง 5 คือ

— วิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า ฯ	2	คน
— วิชาชีพคอมพิวเตอร์	3	คน
— วิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์	3	คน
— วิชาชีพศิลปะประดิษฐ์	1	คน
— วิชาชีพช่างเย็บหนัง	1	คน

จำนวนผู้ที่ให้สัมภาษณ์ในแต่ละวิชาชีพดังกล่าวข้างต้นไม่เท่ากัน เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของการติดต่อขอสัมภาษณ์ เพราะภายหลังจากที่ผู้เข้ารับการฝึกสำเร็จวิชาชีพแล้ว แต่ละคนต่างแยกย้ายไปประกอบอาชีพของตนเอง จึงทำให้ไม่สามารถติดต่อได้

1.7.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วยแนวคำถามและแบบสัมภาษณ์ สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามประกอบด้วยเครื่องบันทึกเสียง และสมุดบันทึก

1.7.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์กรทางสังคมและการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการ: กรณีศึกษาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” นี้ ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลไปพร้อมกัน โดยมีกรอบแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในกระบวนการศึกษา โดยจะวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา วารสาร บทความ เว็บไซต์ ข้อมูลทางสถิติ รวมทั้งข้อมูลเอกสารทางราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม หลังจากนั้นผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบตามประเด็นการศึกษาและหาข้อสรุปเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.7.6 การนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามานำเสนอ โดยจะเขียนสรุปผลการศึกษาในลักษณะข้อความบรรยายเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในเรื่อง “องค์กรทางสังคมและการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการ: กรณีศึกษาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง

ส่วนที่ 2 รูปแบบและกระบวนการของศูนย์ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของคนพิการที่มีต่อกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพของศูนย์

ส่วนที่ 4 ผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมหลังผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจากศูนย์ ฯ

1.7.7 ระยะเวลาในการศึกษา

เริ่มการเก็บข้อมูลและดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 รวมระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 1 ปี 9 เดือน

1.7.8 เค้าโครงร่างวิทยานิพนธ์

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ความเป็นมาและสถานการณ์ด้านสิทธิในการประกอบอาชีพของคนพิการในประเทศไทย

บทที่ 4 นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-10

บทที่ 5 ผลการศึกษา

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ